

badania. Autor przejrzysto i dokładnie opisuje metodologię badań, która nie budzi zastrzeżeń. W aneksie zamieszcza wszystkie zastosowane metody. Wyniki badań i sposób ich analizy są jasno zaprezentowane. Wyczerpująca część teoretyczna i przeprowadzona dyskusja wyników umożliwi zrozumienie badanej rzeczywistości osobom zajmującym się innymi dziedzinami nauki, a ciekawa problematyka i wnioski mogą wzbudzić ich zainteresowanie.

Podjęcie ryzyka a sens życia człowieka jest cenną monografią, którą warto polecić nie tylko osobom zgłębiającym problematykę wartości, sensu życia i zachowań ryzykownych. Z zainteresowaniem może przeczytać ją każdy, kto interesuje się rozwojem osobistym człowieka i kto kiedykolwiek, patrząc na ludzi stawiających się w sytuacji zagrożenia własnego zdrowia lub życia, zadawał sobie pytanie „Dlaczego oni to robią?”

Marcin Młynarczyk
doktorant Katedry Psychologii Osobowości KUL

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI “PSYCHOLOGY FOR THE 21ST CENTURY”, WIEDENŃ, 27-30 CZERWCA 2005 ROKU

Instytut Neuwaldegg jest centrum konferencyjnym utworzonym przez fundację EICEE (Educational Initiative for Central and Eastern Europe). Jest to organizacja pozarządowa zajmująca się działalnością edukacyjną skierowaną do studentów z Europy Środkowej i Wschodniej. Instytut korzysta z doradztwa znaczących osób świata nauki i polityki, do których należą m.in. Władysław Bartoszewski oraz Vaclav Havel.

Konferencje organizowane przez Instytut Neuwaldegg dotyczą przede wszystkim domeny nauk politycznych, prawa, filozofii, historii i kultury. Motywem przewodnim spotkań są głównie zagadnienia dotyczące społeczeństwa demokratycznego, praw i obowiązków obywatelskich, relacji między wolnością, moralnością i życiem gospodarczym, aktualnych społecznie pytań z zakresu etyki, jak również socjokulturowych problemów dotykających konkretne regiony Europy Środkowo-Wschodniej.

Z uwagi na interdyscyplinarny charakter działalności, tym razem Instytut był organizatorem konferencji psychologicznej, która odbyła się w dniach 27-29 czerwca 2005 r. Spotkanie miało charakter międzynarodowy. Uczestnikami konferencji byli studenci psychologii studiów magisterskich i doktoranckich z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (m.in. Polski, Słowacji, Czech, Rumunii, Bułgarii, Ukrainy) i Rosji.

Tematem przewodnim konferencji były kwestie dotyczące wartości aplikacyjnych psychologii w XXI wieku, w szczególności na tle problemów społecznych tzw. ery post-sowieckiej. Program konferencji obejmował wykłady oraz uzupełniające je spotkania

o charakterze konwersacyjnym. Wszystkie zajęcia poprowadził profesor Paul C. Vitz z New York University.

Konferencja podzielona była na cztery tematy ogólne. Każdemu z nich poświęcony był jeden dzień. W pierwszym dniu konferencji wykłady dotyczyły tematu współczesnych kierunków rozwoju psychologii. Profesor Vitz przedstawił wieloaspektowe ujęcie współczesnych trendów w psychologii. Zwrócił uwagę na wzrastające znaczenie neuropsychologii – jako wynik ekspansywnego rozwoju tzw. neuronauk. Jako znaczące uznał rosnące zainteresowanie teoriami narracyjnymi kształtującymi nowy model rozumienia człowieka oraz wyraźne zwrócenie się psychologii w stronę duchowości i religii. Podejmowane zagadnienia dotyczyły przede wszystkim psychologii amerykańskiej. Zwieńczeniem tematu było wprowadzenie w ideę psychologii pozytywnej, która wskazuje na rozumienie cnót – jako podstawowych sił rozwoju indywidualnego i społecznego oraz koncentruje się na pozytywnych doświadczeniach, cechach, relacjach, zaniedbywanych dotychczas przez psychologię na rzecz badania zjawisk patologicznych. Podejście to, propagowane m.in. przez Martina Seligmana, zachęca do włączenia w obszar badań psychologicznych takich kwestii, jak mądrość, miłość, współczucie, macierzyństwo, sprawiedliwość.

Drugi dzień konferencji poświęcony był tematowi „Psychoterapia i przebaczenie”. Wykłady dotyczyły istoty tego fenomenu, nieporozumień we właściwym rozumieniu autentycznego przebaczenia oraz barier utrudniających jego zaistnienie. Przedstawiony został procesualny model według R. Enright, ukazujący specyfikę przebaczenia jako rozciągającego się w czasie procesu zmian. Dyskusja poprowadzona wokół tematu dotyczyła roli przebaczenia w psychoterapii i poradnictwie psychologicznym oraz jego wpływu na szeroko rozumiane zdrowie.

Kolejny dzień konferencji przeznaczono na zagadnienie różnorodności w koncepcjach *self*. Profesor Vitz przedstawił modernistyczne rozumienie pojęcia *self*, ignorujące wpływ kultury i społeczeństwa, oraz postmodernistyczne propozycje, które spowodowały przełom i dekonstrukcję konceptu *self*. Ukazując ewolucję w propozycjach teoretycznych, poddał analizie najbardziej znaczące i wpływowe z nich, począwszy od koncepcji „nasyconego *self*” (*saturated “self”*), lansowanej przez K. Gergena, przez „puste *self*” (*empty “self”*), w ujęciu F. Cushmana, aż do postulatu R. Landy’ego o braku *self* (no “*self*”), gdzie nie ma miejsca na autonomiczne *self*, a pozostają jedynie role. Jako inspirującą alternatywę dla współczesnych redukcjonizmów profesor Vitz przedstawił autorską propozycję transmodernistycznej koncepcji *self*.

Zwieńczeniem konferencji było podjęcie w ostatnim dniu zagadnień dotyczących szans i zagrożeń w funkcjonowaniu współczesnej rodziny. Profesor Vitz przedstawił aktualne problemy i zagrożenia życia rodzinnego, wskazując na naturę współczesnego kryzysu rodziny. Podkreślając wagę tradycyjnego pojmowania rodziny jako związku osób przeciwnych płci, przedstawił kwestie związane z funkcjonowaniem modelu alternatywnego, czyli związków homoseksualnych. Interesującym uzupełnieniem tych rozważań była analiza doświadczenia ojcostwa oraz znaczącego wpływu obecności ojca na funkcjonowanie dziecka w rodzinie i szerszym otoczeniu społecznym.

W programie konferencji nie zabrakło również rodzimego akcentu w postaci wykładu na temat życia i dorobku Zygmunta Freuda. Oprócz powszechnie znanych faktów biograficznych profesor Vitz przedstawił inspirujące interpretacje życiorysu Freuda. Odnosił się

do jego ambiwalentnego stosunku do katolicyzmu, któremu towarzyszyło zarazem szczególnie zainteresowanie postaciami biblijnymi. Profesor wskazał na intrygującą badaczy obecność motywów religijnych w biografii Freuda (m.in. szczególnie zainteresowanie postacią Mojżesza).

Wiedeń to miejsce o wyjątkowych konotacjach psychologicznych, nawiązujących do historii Trzech Szkół Wiedeńskich. W czasie wolnym częstym celem wędrowki uczestników konferencji było muzeum Zygmunta Freuda, mieszczące się w mieszkaniu, gdzie Freud mieszkał i prowadził swoją praktykę psychoanalityczną.

Formuła konferencji obejmowała zarówno wykłady, konwersacje, jak i liczne spotkania towarzyskie dające sposobność swobodnej dyskusji i wymiany doświadczeń z perspektywy psychologii uprawianej w różnych kręgach akademickich. Uczestnicy pochodzący z różnych krajów i środowisk społecznych nadali konferencji charakter wielokulturowy, co było jej niewątpliwym atutem.

Inicjatywy konferencji i seminariów naukowych podejmowane przez Instytut są forum dialogu między studentami pochodzącymi z krajów o zbliżonym przebiegu przemian ustrojowych w okresie ostatnich kilkunastu lat. Epoka „postsowiecka” rodzi podobne trudności i wyzwania, przed jakimi staje psychologia. Płaszczyzną porozumienia między uczestnikami był przede wszystkim obszar psychologii, ale również wspólnota doświadczeń państw byłego bloku wschodniego. Konferencja, poza swoim charakterem naukowym, dała cenną możliwość wymiany poglądów na temat szans i zagrożeń w życiu społecznym, widzianych oczami studentów psychologii.

Anna Batory
doktorantka Instytutu Psychologii KUL